

Brüssel, 9. oktoober 2024
(OR. en)

14370/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0243(NLE)

UD 209
MED 43
COMER 118
ECOFIN 1121
POLCOM 269

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	9. oktoober 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 441 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses kõnealuse ühiskomitee otsuse nr 1/2023 muudatusega, mis puudutab alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatava Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni raames elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamist

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 441 final.

Lisatud: COM(2024) 441 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 9.10.2024
COM(2024) 441 final

2024/0243 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses kõnealuse ühiskomitee otsuse nr 1/2023 muudatusega, mis puudutab alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatava Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni raames elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamist

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni raames loodud ühiskomitees (edaspidi „ühiskomitee“) võetav seisukoht seoses elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamist käsitleva otsuse kavandatud vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlik konventsioon

Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlik konventsioon¹ (edaspidi „konventsioon“) sisaldab sätteid nende kaupade päritolu kohta, millega kaubeldakse konventsiooniosaliste vahel sõlmitud asjaomaste lepingute alusel.

Konventsiooniga luuakse vabakaubanduslepingute võrgustiku jaoks päritolureeglite mitmepoolne raamistik, ilma et see piiraks neis lepingutes sätestatud põhimõtete kohaldamist. Konventsioon võimaldab diagonaalset kumulatsiooni 25 konventsiooniosalise vahel, kelleks on Euroopa Liit, Island, Liechtenstein, Norra, Šveits, Alžeeria, Egiptus, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Maroko, Palestiina,² Süüria, Tuneesia, Türgi, Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Põhja-Makedoonia, Montenegro, Serbia, Kosovo,* Fääri saared, Moldova Vabariik, Gruusia ja Ukraina (edaspidi „konventsiooniosalised“). Konventsioon jõustus liidu suhtes 1. mail 2012.

Konventsiooni muudeti Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ühiskomitee 7. detsembri 2023. aasta otsusega nr 1/2023, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlikku konventsiooni (edaspidi „muudetud konventsioon“). See otsus jõustub 1. jaanuaril 2025³.

2.2. Ühiskomitee

Konventsiooni artikli 3 lõike 1 alusel loodud ühiskomitee võtab vastu konventsiooni muudatused, haldab seda ning tagab selle nõuetekohase rakendamise kooskõlas selle artikliga 4. Ühiskomitee töökorra artikli 12 kohaselt võtavad ühiskomitee otsused vastu ühehäälselt need konventsiooniosalised, kelle suhtes konventsioon on jõustunud ja kes on ühiskomitee koosolekul kohal või esindatud.

Konventsiooniosalistel, kelle suhtes konventsioon on jõustunud, on hääleõigus. Igal konventsiooniosalisel on üks hääl.

2.3. Ühiskomitee kavandataav akt

Ühiskomitee peab oma 16. koosolekul vastu võtma otsuse elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta (edaspidi „kavandataav akt“).

Kavandatava akti eesmärk on kehtestada konventsiooni raames elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide aktsepteerimise üldtingimused.

Kavandataav akt muutub konventsiooniosalistele siduvaks kooskõlas konventsiooni artikli 4 lõike 3 punktiga a, milles on sätestatud: „Ühiskomitee võtab oma otsusega vastu käesoleva konventsiooni

¹ ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

² Sellist nimekasutust ei tõlgendata Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.

* See nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

³ ELT L, 2024/390, 19.2.2024.

muudatused.“ Artikli 4 lõike 3 viimases lauses on lisaks sätestatud: „Konventsiooniosalised rakendavad käesolevas lõikes osutatud otsuseid kooskõlas oma õigusaktidega.“

See ühiskomitee otsuse nr 1/2023 muudatus peaks jõustuma 1. jaanuaril 2025.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

2020. aasta alguses teavitas Euroopa Komisjon konventsiooniosalisi sellest, et enamik kaubanduspartnereid leiab, et sooduspäritoluga seotud liikumissertifikaate ei ole võimalik esitada nõuetekohases vormis (st käsitsi kirjutatud allkirjaga, füüsilise templiga või õiges paberiformaadis). Seda seetõttu, et mitme konventsiooniosalise tolliasutuste ja ettevõtjate vahelised kontaktid olid COVID-19 pandeemia tõttu peatatud.

Korra täieliku rakendamise tagamiseks võeti vastastikusel alusel vastu erakorralised meetmed. Tolliasutusi kutsuti üles aktsepteerima sooduspäritolu tõendavaid liikumissertifikaate. Need olid välja antud elektrooniliselt koos pädevate asutuste digiallkirja, -templi või -pitseriga või paber- või elektroonilisel kujul koopiana (skaneeritud või veebis kättesaadav).

Konventsiooniosalised kinnitasid, et COVID-19 pandeemia tõttu võetud erakorralised meetmed olid sooduskaubandusele kogemuse mõttes kasulikud, ning olid huvitatud erakorraliste meetmete raames kasutusele võetud heade tavade jätkamisest. Sellega seoses tunnistasid nad, kui oluline on võtta kasutusele elektroonilised vahendid ning töötada koos välja elektroonilistel päritolutõenditel ja elektroonilisel halduskoostööl põhinev ühine süsteem Euroopa – Vahemere piirkonnas.

Konventsiooniosalised on seisukohal, et üleminek süsteemile, mis võimaldab liikumissertifikaate elektrooniliselt välja anda ja näeb ette elektroonilise halduskoostöö konventsiooni raames, on esimene samm päritolutõendite täielikuks digitaliseerimiseks Euroopa – Vahemere piirkonnas. Seda tuleks vaadelda eelkõige konventsiooni muudatuse (muudetud konventsioon) peatset vastuvõtmist silmas pidades.

Selleks et tagada Euroopa Liidus elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide vormis päritolutõendeid käsitlevate sätete ühetaoline kohaldamine, kavatseb komisjon luua elektroonilise süsteemi i) elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide taotluste esitamiseks; ii) kõnealuste sertifikaatide väljaandmiseks ning iii) teabe säilitamiseks ja teabevahetuseks liikmesriikide tolliasutuste vahel ja konventsiooniosalistega. Elektrooniline päritolutõendite süsteem (edaspidi „ELi e-PoC süsteem“) tuleks luua kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 952/2013 ja selle rakendussätetega.

7. detsembril 2023 võttis ühiskomitee vastu soovitus nr 1/2023⁴ konventsiooni alusel elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta.

Soovitus on esitatud rida tingimusi. Kui need on täidetud, moodustavad need liikumissertifikaadi EUR.1 vormis päritolutõendi, mille importiv konventsiooniosaline saab aktsepteerida.

Need tingimused on identsed käesolevas ettepanekus esitatud tingimustega, mille alusel kehtestatakse üldnõuded elektrooniliselt väljastatavatele päritolutõenditele.

Selleks et luua selge õigusraamistik ja tagada elektrooniliste sertifikaatide kasutamise järjepidevus kehtivalt konventsioonilt 1. jaanuaril 2025 jõustuvale muudetud konventsioonile ülemineku käigus, tuleks konventsiooni vastavalt muuta, et kehtestada üldnõuded I liite artikli 17 lõike 4 kohaselt elektrooniliselt välja antud päritolutõenditele.

⁴ ELT L, 2024/243, 15.1.2024.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁵.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Ühiskomitee on lepinguga, st Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ettenähtud organ.

Akt, mille ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni artikli 4 lõikega 3. Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna ühiskomitee aktiga muudetakse konventsiooni, on asjakohane avaldada see akt pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁵ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses kõnealuse ühiskomitee otsuse nr 1/2023 muudatusega, mis puudutab alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatava Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni raames elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamist

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis nõukogu otsuse 2013/94/EL¹ alusel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni (edaspidi „konventsioon“), mis jõustus liidu suhtes 1. mail 2012.
- (2) Konventsiooni artikli 4 lõike 1 ja lõike 3 punkti a kohaselt võib konventsiooniga loodud ühiskomitee (edaspidi „ühiskomitee“) võtta otsusega vastu konventsiooni muudatusi.
- (3) Ühiskomitee peab oma 16. koosolekul vastu võtma otsuse elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta.
- (4) Konventsiooni muudeti ühiskomitee otsusega nr 1/2023,² mis jõustub 1. jaanuaril 2025. 7. detsembril 2023 võttis ühiskomitee vastu soovitus nr 1/2023³ konventsiooni alusel elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta. Selleks et luua selge õigusraamistik ja tagada elektrooniliste liikumissertifikaatide kasutamise järjepidevus konventsiooni kehtivatelt reeglilt 1. jaanuaril 2025 jõustuvatele konventsiooni muudetud reeglitele ülemineku käigus, tuleks otsust nr 1/2023 muuta, et lisada elektrooniliselt välja antud päritolutõendite kohta käivad üldnõuded muudetud konventsiooni I liite artikli 17 lõikesse 4.
- (5) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel ühiskomitees võetav seisukoht, kuna ühiskomitee otsus on liidule siduv,

¹ Nõukogu 26. märtsi 2012. aasta otsus 2013/94/EL Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni sõlmimise kohta (ELT L 54, 26.2.2013, lk 3, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2013/94\(1\)/ojj](http://data.europa.eu/eli/dec/2013/94(1)/ojj)).

² Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ühiskomitee 7. detsembri 2023. aasta otsus nr 1/2023, millega muudetakse Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlikku konventsiooni (ELT L 2024/390, 19.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/390/oj>).

³ Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ühiskomitee 7. detsembri 2023. aasta soovitus nr 1/2023, mis käsitleb elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamist (ELT L 2024/243, 15.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/243/oj>).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel ühiskomitee 16. koosolekul võetav seisukoht põhineb ühiskomitee otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*